

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 5. Vtrùm Deus certò, & infallibiliter cog[n]oscat objecta
conditionata necessaria. Et qua ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

dicebamus in simili supra num. 52. Me verò dicta consequentia non premit, qui cenſeo, necesse non eſſe, quòd Deus per eundem actum iudicet, aut aliter concipiat simul eff. cum, & causam essentialem eius iuxta doctrinam vniuersalem de cognitione relatiuorum, & connexorum, quam tradidi disput. 23. quest. 6. & 7. Ex quo patet, nec per eundem actum, quo effectus à Deo ponitur in hypothesi, debere causam etiam poni, quantum nis essentialis sit. Tamen illa tanquam terminus connexionis effectus non possit non aut comitantè, aut antecedenter apprehendi extra hypothesim, per aliam scilicet apprehensionem simplicem non constitutum hypothesi, secundum doctrinam etiam datam loco citato.

86 Cæterum, quanquam nullus terminus connexionis titulo talis cum re connexa, cuius est terminus, debeat simul poni in hypothesi eius veritatis conditionatæ, cuius res sola sine termino, siue seorsim ab illo potest esse conditio; hoc non tollit, quominus res connexa, & terminus connexionis eius simul possint poni in hypothesi pro aliâ veritate conditionatâ constituendâ. Sicut res etiam non connexa modò sola, modò associata cum qualibet aliâ potest poni in hypothesi ad constituendas diuersas veritates conditionatas. Quòd si associata, aut in hypothesi expressè, & ex quo supponente vtramque rem indiuisim; aut in hypothesi supponente vnam earum expressè, & directè, & alteram ex eobnotato tacitè, siue virtualiter iuxta dicta suppositione primâ factâ supra n. 52.

QVAESTIO V.

Vtrum Deus certò, & infallibiliter cognoscit obiecta conditionata necessaria. Et qua ratione.

87 Sermo est de obiectis conditionatis necessarijs necessitate conditionatâ continente ipsis ex hypothesi conditionis; siue illa aliâs absolutè sint necessaria, siue contingentia sint, siue impossibilia iuxta diuisiones factas supra quest. 2. Agemus autem imprimis in hac questione de obiectis conditionatis conditionate necessarijs necessitate metaphysicâ. Nonnihil tamen deinde dicemus etiam de necessarijs necessitate solùm physica, vel morali. Tamen hæc, utpote metaphysicè, atque adeò simpliciter contingentia, ad sequentes potiùs quæstiones pertineant, quam ad præsentem.

Propositio 1.

88 Omne obiectum conditionatum conditionatè necessarium necessitate metaphysicâ quatenus tale omnino certò, & infallibiliter, perque scientiam metaphysicè necessariam cognoscitur à Deo.

Ab hac propositione nemo dissentit. Quia omne obiectum metaphysicè necessarium quatenus tale eo ipso est necessitate metaphysicâ necessariò verum, atque adeò necessariò cognoscibile ab intellectu Dei, utpote necessariò cognoscibili omnis obiecti veri. Vnde fit, scientiam Dei de obiecto metaphysicè necessariò & metaphysicè necessariam

esse quoad suam existentiam. Quia eo ipso, quòd Deus est metaphysicè necessitatus ad cognoscendum omne verum, (aliâs posset esse ignarus aliquid veri, quod ei repugnat), nequit non esse scientia Dei tam necessaria in suâ existentia, quam eius obiectum in suo esse, atque adeò in suâ veritate obiectiuâ necessarium est.

Cæterum, quia veritas conditionata obiecti 89 conditionati conditionatè necessarij aut tantùm illatiua, aut tantùm causalis, aut simul illatiua, & causalis, aut purè coniunctiua considerari potest iuxta diuisiones factas quest. 2. & vberius explicitas quest. 4. oportet, vt de singulis hisce membris, quod ad propositum attinet, singillatim dicamus. Et primò, si veritas conditionata necessaria sit tantùm illatiua; eo quòd conditio cum conditionato connexa est, nullo tamen modò influens in illud, aut in eius contradictorium, tres casus sunt possibilijs. Primus, quando conditionatum est absolutè necessarium; vt, *Si creatura est existens, Deus est existens*. Quo casu veritas conditionata cognita à Deo duplici titulo est necessaria; scilicet propter necessitatem absolutam conditionati, & propter conditionatam oriundam ex necessariâ illatione conditionis. Secundus, quando conditionatum est absolutè impossibile, atque adeò & ipsa quoque conditio cum eo connexa impossibilis est; vt, *Si Deus reuelaret, secundum Deum esse existentem, secundus Deus esset existens*. Quo casu necessariò venit à Deo cognoscenda omnis contradictio extremorum ex tali hypothesi necessariò sequuta. Tertius, quando conditionatum est absolutè contingens. Qui casus rursus in tres sub se contentos est diuidendus. Primum, cum conditio, & conditionatum sunt res positivæ. Secundum, cum conditio & conditionatum sunt negationes. Tertium, cum conditio est res, & conditionatum negatio. (Quartus quippe, in quo conditio sit negatio, & conditionatum res, non datur; eo quòd nulla negatio connexa est cum vlla re; quandoquidem, nulla re existente, non posset non existens esse, quo pacto existens dici potest, omnis negatio). Et quidem in tribus istis casibus ex hypothesi conditionis semper, & necessariò est verum, atque adeò semper, & necessariò est à Deo cognitum conditionatum secundum se præcisè consideratum; quia illud vt sic semper infert necessariò conditio. Quòd tamen illud solùm, seiuictumque à suo contradictorio, vel associatum, coniunctumque cum illo sit verum, & à Deo cognitum, in primo trium dictorum casuum contingens est, utpote ab arbitrio causæ dependens, à qua liberè conditionatum ipsum venit oriundum: in alijs verò duobus casibus non item. Etenim, quando conditionatum est res positiva, vt in primo dictorum casuum, si ea aliâs à suâ causâ liberâ absolutè extitura est, ex hypothesi conditionis cum ipsâ connexa erit conditionatè verum, eam sine suo contradictorio, atque adeò simpliciter extituram; si tamen ea aliâs à suâ causâ liberâ non est extitura absolutè, ex hypothesi conditionis cum ipsâ connexa conditionatè erit verum, eam simul cum suo contradictorio extituram, seu, quod est idem, eam extituram simul, & non extituran: extituram; quia id suapte essentiali supponeret talis conditio: & non extituram; quia aliâs ea non erat à suâ causâ extitura, & conditio, utpote nullatenus causatiua eius, nihil ad existentiam eius conferret: quo fit, vt conditio pro tali casu prorsus sit impossibilis, ob idque ex hypothesi eius duo extre-

ma contradictionis sint simul vera. E. g. ex hypothesi quod Deus reuelaret, Petrum esse peccatum, verum erit simpliciter, cum peccatum, si absolute peccaturus est; sin minus, peccatum simul, & non peccatum. Quando vero conditionatum est negatio, vt in alijs duobus casibus, ex hypothesi conditionis connexæ cum illa semper, & necessario est ipsa vera simpliciter; atque ita nunquam est contingens, vt vel ea sola, vel ea simul & eius contradictorium sub tali hypothesi vera sint. Quæ omnia satis constant ex dictis questione præcedente, ampliusque innotescunt, compertaque sicut ex dicendis infra disput. 30. quæst. 5. vbi multo plura ad rem sunt tradenda.

90

Percurro iam cætera membra diuisionis facta num. 89. & dico secundo, veritatem conditionatam tantum causalem, & conditionatè necessariam nullam esse; (loquendo de veritate conditionatè propriè causali, quidquid sit de reductiõne tali iuxta dicenda quæst. 8. num. 4. 11.); atque ita pro secundo membro dictæ diuisionis nullum dari casum possibilem. Nulla enim datur eiusmodi veritas de conditionato absolute necessario. Quia nullum absolute necessarium habet aliquam causam sui possibilem, vt cernere est in Deo, in negationibus chymararum, & in veritatibus merè quiditatijs, quæ solum habent necessitatem absolutam. Sed neque concipi potest causa impossibilis, à qua sub hypothesi, quod existeret, verè illud causaretur contingenter. Quia, quod est necessarium, sub nullà hypothesi potest verè causari contingenter, vt constat. Si autem concipiatur causa impossibilis, à qua sub hypothesi, quod existeret, verè, necessario tamen causaretur id, quod absolute est necessarium, veritas hac conditionata iam non causalis tantum, de qua modò agimus, sed causalis simul, & illatiua esset. Pari terque venit probandum, neque dabilem esse veritatem illam conditionatam tantum causalem, & conditionatè necessariam de conditionato absolute impossibili; vt consideranti innotescet. Sed neque dabilis est de conditionato absolute contingente. Quia sub hypothesi causa non connexa cum illo, qualis requiritur, vt eius conditionata veritas tantum causalis sit, & non illatiua, adhuc manet ipsum contingens, atque ita veritas eius sub tali hypothesi non potest esse conditionatè necessaria.

91

Pergo igitur, & dico tertio, si veritas conditionata necessaria sit simul illatiua, & causalis respectu eiusdem conditionati; eo quod conditio & connexa est cum illo, & in illud influit aliquo modo, tres casus videntur habere locum. Primus est, quando conditionatum absolute est contingens; vt, *Si Deus decevat efficaciter Petrum producere, Petrus erit productus*. Quo casu per scientiam conditionatam necessariam cognoscit Deus semper solum conditionatum sub hypothesi conditionis, utpote semper simpliciter, atque adeo sine suo contradictorio verum sub illa iuxta dicta quæst. 2. & 4. Secundus casus est, quando conditionatum est absolute necessarium, concipiturque causa impossibilis, à qua sub hypothesi, quod existeret, verè illud, & necessario causaretur; tametsi etiam sit simul verum, quod non causaretur; (sub hypothesi siquidem impossibili ambo extrema contradictionis sunt sepe simul vera iuxta doctrinam demonstratam in Pharo Scient. disput. 11.). Tertius casus est, quando conditionatum est absolute impossibile; concipiturque

causa impossibilis, à qua sub hypothesi, quod existeret, verè illud, & necessario causaretur similiter.

Quarto, si veritas conditionata necessaria sit simul illatiua vnius ex extremis contradictionis, & causatiua alterius, vnus tantum casus est possibilis. Nempe quando extrema contradictionis sunt absolute contingentiæ, & vtrumque est conditionatè verum sub conditione (vtique in tali casu impossibili) causante extremum negatiuum, & inferente positiuum iuxta doctrinam traditam, & expositam nuper quæst. 4. proposit. 5. Hæc tamen veritas, qua parte causalis est, non necessaria, sed contingens est, prout ex ibidem dictis constat. Quando enim vnum ex extremis contradictionis est absolute necessarium, & consequenter alterum absolute impossibile, neutrum potest esse verum conditionatè veritate tantum causali iuxta dicta num. 90. atque adeo neque vnum veritate causali, & alterum illatiua possunt simul esse conditionatè vera.

92

Quinto denique, si veritas conditionatè necessaria est purè coniunctiua; eo quod conditio neque est cum conditionato connexa, neque in illud influit vilo modo, vnus est item casus possibilis. Quando scilicet conditionatum est absolute necessarium; vt, *Si Petrus loquitur, Paulus est animal rationale*. Quo casu subinde Deus scientiam conditionatam necessariam de tali veritate habet. Quippe conditionatum absolute impossibile sub eiusmodi disparatà conditione impossibile remanet, atque adeo falsum necessario. Et conditionatum absolute contingens sub illa remanet contingens. Neutrumque proinde sub illa constituit veritatem conditionatam necessariam à Deo cognoscibilem. Supponimus autem hic, dari veritates conditionatas purè coniunctiuas, de conditione scilicet disparatà, ex dicendis, & probandis infra quæst. 8.

93

Hactenus de casibus, in quibus veritas conditionata conditionatè necessaria possibilis est, quando conditionatum est aut necessarium, aut impossibile, aut contingens absolute. Videamus modò quibus in casibus est illa possibilis, quando conditio pariter aut necessaria, aut impossibilis, aut contingens absolute est. Et primo, si veritas conditionata necessaria sit tantum illatiua, & conditio sit absolute necessaria, vnus tantum casus possibilis est, nempe quando conditionatum etiam est absolute necessarium; quia conditio absolute necessaria bene potest cum conditionato absolute etiam necessario connexa esse, vt illius illatiua sit, prout cernitur in hoc obiecto, *Si creatura est possibilis, Deus est existens*; secus cum conditionato aut absolute impossibili, aut absolute contingente; quia esset illa aut absolute impossibilis, aut absolute contingens contra suppositionem. Si verò conditio sit absolute impossibilis tres casus possibles sunt. Primus, quando conditionatum est etiam absolute impossibile; vt, *Si Deus reuelaret, secundum Deum esse existentem, secundus Deus esset existens*. Secundus, quando conditionatum est absolute necessarium; vt, *Si existeret peccatum chymaricum Dei veri, verus Deus existeret*. Tertius, quando conditionatum est absolute contingens; vt, *Si existeret productio frigoris oriunda ab igne, existeret ignis*. Si denique conditio sit absolute contingens duo imprimis casus sunt possibles. Primus, quando conditionatum est absolute necessarium; vt, *Si creatura est existens, Deus est existens*. Secundus, quando conditionatum est absolute contingens. Qui rursus in tres illos

94

illos

illos venit subdiuidendus, in quos num. 89. subdiuiditur est. Tertius enim casus de conditionato absolute impossibili impossibilis est: quia conditio absolute contingens cum conditionato absolute impossibili nequit esse connexa; vt constat.

Secundò, veritatem conditionatam necessariam, & tantum causalem propriè nullam dari de quocunque illa conditionato, & consequenter de quacunque etiam conditione excogitetur, ex dictis num. 90. notum est. Tertio, si veritas conditionata necessaria sit simul illatiua, & causalis respectu eiusdem conditionati, & conditio sit absolute necessaria, vnicus casus possibilis est; in quo scilicet sub hypothese existentie Patris æterni conditionatè verum est, existere Filium ab eo necessario productum: nam, licet ista productio causatiò non sit; hæc tamen conditionata veritas ad eam venit reducenda, quam simul causalem & illatiuam appellamus. Alij autem duo casus de conditionato aut contingente, aut impossibili non sunt possibiles. Quia conditio absolute necessaria nec potest esse illatiua conditionati contingentis; eo quòd nullum necessarium absolute cum absolute contingentem potest esse connexum: nec potest esse aut illatiua, aut causatiua conditionati absolute impossibilis: quia neque necessarium potest connecti cum impossibili, neque causa in existendo necessaria, qualis est Deus solus, potest impossibile causare. Iam verò, si sit conditio absolute impossibilis, tres sunt casus possibiles; duo de conditionato aut necessario, aut impossibili absolute, quos dedimus num. 91. & tertius de conditionato absolute contingente; vt, *Si existeret productio frigoris oriunda ab igne, existeret frigus*. Denique si conditio sit absolute contingens, similiterque conditionatum, casus iste est possibilis; vt, *Si Deus deernat efficaciter Petrum producere, Petrus erit productus*. Nullus verò, si sit conditionatum aut necessarium, aut impossibile: quia contingens neque causare potest necessarium, aut impossibile, neque connecti cum impossibili. Quarto, si veritas conditionata necessaria sit simul illatiua vnus ex extremis contradictionis, & causatiua alterius nullus casus possibilis est, quando conditionatum est aut necessarium, aut impossibile absolute: quando verò est absolute contingens duo casus possibiles sunt; alter, si sit conditio absolute contingens; (quæ tamen in tali casu impossibiliter consequenter euadet); alter, si conditio sit absolute impossibilis, talisque ex conceptu suo, vt vnus ex extremis contradictorijs contingentibus sit illatiua, & causatiua alterius. Quæ ex dictis num. 92. & partim ex se satis sunt nota. Quinto denique, si veritas conditionata necessaria sit purè coniunctiua, de conditione videlicet disparatâ, tres casus possibiles sunt, quando conditionatum est necessarium absolute; nempe vnus, quando conditio est etiam necessaria absolute; alter, quando est impossibilis; & tertius quando contingens est: quia conditionatum aliâs absolute necessarium sub quavis conditione disparatâ remanet conditionatè necessarium. Quando verò conditionatum absolute est aut impossibile, aut contingens, nullus casus possibilis est: quia conditionatum absolute impossibile sub quavis conditione disparatâ remanet necessario falsum; & conditionatum absolute contingens sub quavis conditione disparatâ remanet contingentem aut verum, aut falsum. Quæ ex dictis etiam num. 93. nota sunt.

Ex quibus omnibus iam liquet, quibus in

casibus, & quotnam veritatum conditionalium conditionatè, & metaphysicè necessariarum genera per scientiam sibi pariter metaphysicè necessariam, atque adeò prorsus indefectibilem cognoscit Deus. Est autem Deo necessaria, & indefectibilis scientia de obiecto conditionatè necessario, etiam, quando illud absolute contingens est: quia intellectus diuinus titulo cognoscitiui omnis veri naturaliter, atque adeò penitus necessario habet factas hypotheses omnium omnino obiectorum à se conceptibilium per simplices apprehensiones hypotheson constitutas, vt inde iudicare valeat, quæcunque sub vnuscuusque obiecti hypothese conditionatè vera sunt. Vnde sit consequenter, vt, quoties sub factâ hypothese conditionis est necessario verum conditionatum, quidquid sit de veritate absolute eius seu contingente, seu necessaria, absolute sit Deus necessitatus ad iudicandum illud sub tali à se necessario hypothese facta: ipsique Deo proinde talis scientia conditionata naturalis, & necessaria, ac prorsus indefectibilis sit. Videamus iam, quot modis Deus prædictas veritates conditionatas metaphysicè necessarias possit cognoscere; de factoque subinde cognoscat.

Propositio 2.

Omne obiectum conditionatum conditionatè necessarium necessitate metaphysicâ, & verum veritate illatiuâ tribus modis iudicatur à Deo; nempe in se ipso, in conditione, & ex conditione.

Suppositis tribus modis cognoscendi obiectum absolutum in ipso, in alio, & ex alio, quos Deo competere, docuimus dispar. 23. quest. 7. & sæpe aliâs, propositio hæc satis videtur nota. Quoniam, sicut ad cognitionem obiecti absolute bifariam determinatur Deus. Primò per esse absolutum, quod tale obiectum habet. Secundò per aliud quidpiam connexum cum illo. Idque vel immediatè, ita, vt obiectum connexum, & quod eius terminat connexionem eadem cognitione, tangatur; vel mediatè, ita, vt obiectum connexum, & quod eius terminat connexionem duabus tangatur cognitionibus, quarum secundæ virtualiter ducat originem à primâ, prout sæpe in hac materia explicuimus. Ita pariter ad cognitionem obiecti conditionati bifariam determinatur Deus. Primò per esse conditionatum, quod tale obiectum habet sub hypothese conditionis. Secundò per connexionem conditionis cum conditionato. Idque vel immediatè, ita, vt ex hypothese conditionis per idem conditionatum iudicium conditio in se, & conditionatum in conditione iudicentur; vel mediatè, ita, vt ex eadem hypothese per vnum iudicium conditio in se, & per alterum nascens ab illo virtualiter conditionatum iudicetur ex conditione. Ex quo patet, conditionatum, de quo agimus, tribus dictis modis cognosci à Deo, in se scilicet, in conditione, & ex conditione. In se quidem per iudicium coniunctiuum, quod omnibus, conditionatis commune est; in conditione autem, & ex conditione per duo iudicia explicata illatiua simul, & coniunctiua, quæ solis conditionatis necessarijs necessitate metaphysicâ, de quibus tractamus, conueniunt.

Pro-

Propositio 3.

98

Omne obiectum conditionatum conditionatè necessarium necessitate metaphysicà, & verum veritate non illatiuà, sed purè coniunctiuà iuxta dicta num. 94. in se ipso cognoscitur à Deo. In conditione verò non comprehensà secus. Benè tamen in conditione comprehensà, quando ad ipsam conditionatum quid pertinens est. Atque etiam in conditione prout connotante conditionatum ipsum. Quæ omnia pariter dicenda veniunt de obiecto conditionato vero quavis veritate causali, qua parte veritas eius, non illatiua, sed præcisè causalis est.

Prima pars propositionis ex dictis in præcedentibus est satis nota. Iuxta quæ quouis ex dictis conditionatis non potest non in se ipso veritatem obiectiuam habere; atque adeò in se ipso à Deo cognoscibile esse. Secunda pars inde probatur; quia, vniuersaliter loquendo, nullum obiectum non connexum cum alio potest per se præcisè determinare intellectum ad cognoscendum aliud, quando ipsum aliter, quam comprehensiuè cognoscendum est. Vti potest, quando ipsum est cognoscendum comprehensiuè, & aliud pertinet ad ipsum aliquo modo, prout ex vniuersale doctrinà iam tradita supra disput. 13. quest. 6. & 7. & disput. 24. quest. 3 & 4. & disput. 25. quest. 1. & sequen. de cognitione diuinà vnius obiecti in ipso met. in alio, & ex alio satis, superque notum est. Vnde tertia etiam pars propositionis probata manet. Quarta denique pars probatur, quia connotatio prout connotans conditionatum extrinsecè cum illo connectitur, vt sicque ad cognoscendum illud in se citra comprehensionem poterit determinare Deum iuxta modum cognoscendi vnum obiectum in alio prout connotante illud traditum etiam locis citatis. Quæ modicè cognoscendi vnum obiectum in alio ibi recognoscendi, & ad propositum applicandi sunt. Quibus etiam modis conditionatum de quo proposit. 2. in conditione secum connexa, præterquam vi connexionis, cognosci poterit à Deo; de factoque proinde cognoscetur, vt notum est. Quotiescunque autem conditionatum in conditione est cognoscibile à Deo modis prædictis, ex conditione item est cognoscibile; atque adeò de facto cognitum, vt satis etiam constat ex dictis locis citatis.

99

Hec dicta de obiectis conditionatis conditionatè necessarijs necessitate metaphysicà. Venio iam ad necessaria necessitate tantum physicà, & necessitate tantum morali. In quibus totidem ferme casus suæ proportionis seruata, atque in necessarijs necessitate metaphysicà distingu. possent. Hanc tamen distinctionem Lectori faciendam consentaneè ad dicta remitto; tum ne prolixius immorer; tum quia ista conditionata necessaria, vt pote simpliciter contingentia, sub multa dicenda in sequentibus de conditionatis contingentibus cadent; tum denique quia sat erit de casu eorum frequentiore, atque vniuersaliore tangere, quod ad præsentem questionem spectat, nempe de casu, in quo necessitas conditionari aut naturalis, aut moralis ex connexionem aut naturali, aut morali prouenit, quam conditio cum illo habet, veritas

que subinde eius aut naturaliter, aut moraliter illatiua est; siue sit simul causalis, siue non item. De huiusmodi ergo conditionatis erunt sequentes propositiones.

Propositio 4.

Obiectum conditionatum necessarium necessitate solum physicà, seu naturalè certissimè cognoscitur à Deo.

Hæc propositio ab omnibus videtur absolute concedi. Nemo enim adhuc Thomistarum, quem sciam, negavit, Deum certissimè cognoscere hæc, & similia conditionata, *Si fueris ignis, erit calor; Si sol oriatur, illuminabit hemispherium.* In quibus conditio naturali solum connexionem connexa est cum conditionato, sine quo miraculose benè posset existere. Et quidem loca Scripturæ, & Patrum quæstione sequente producenda, quæ probant, Deum certissimè cognoscere conditionata physicè contingentia, & libera, à fortiori stabunt etiam pro præsentis propositione. Cuius ratio est; quia dicta obiecta conditionata physicè necessaria veritatem habent citra omne dubium, determinatam, & cognoscibilem. Ergo non possunt non citra omnem ambiguitatem certissimè cognosci à Deo.

Propositio 5.

Conditionatum necessarium necessitate solum physicà, seu naturali non cognoscitur à Deo vi connexionis, quam habet conditio cum illo; sed dumtaxat vi veritatis obiectiuæ, coniunctiuæque, quam ipsum habet in se se.

Hæc propositio mihi est certa. Quia per connexionem solum physicam (qualem habet conditio cum conditionato, de quo agimus) non potest determinari Deus ad iudicandum terminum eius, quemadmodum nec per connexionem solum moralem. Exponeretur enim periculo concipiendi iudicium falsum, vt constat ex doctrinà tradita disput. 27. quest. 3. proposit. 2. quæ ad rem recognoscenda, & applicanda est.

Ex quo patet, conditionatum physicè solum necessarium non cognosci in conditione, aut ex conditione vi connexionis, sicut cognoscitur necessarium metaphysicè, vt diximus proposit. 2. Sed tantum in se ipso. Dico *vi connexionis*; quia alijs titulis aut comprehensionis conditionis, aut connotationis conditionati benè illud poterit in ipsa conditione, aut etiam ex ipsa cognosci iuxta doctrinam datam in simili proposit. 3.

Propositio 6.

Conditionatum necessarium necessitate solum morali certissimè cognoscitur à Deo. Non quidem vi connexionis conditionis; sed vi propriæ ipsius conditionati obiectiuæ, coniunctiuæque veritatis.

Prior pars propositionis tota quæstione sequente probanda est. Nam conditionatum solum moraliter necessarium ad conditionata pertinet con-

tingentis, de quibus ibi latè sumus acturi. Posterior autem propositionis pars ex dictis in precedente est nota. Cuius corollarium positum n. 103. hic etiam habet locum.

Propositio 7.

104 Quamvis Deus conditionata necessaria necessitate solum physicâ, vel morali nullatenus iudicet illatiuè vi connexionis conditionis cum conditionato, ut diximus. Certissimè tamen cognoscit, & iudicat illationem, qua illa naturaliter, aut moraliter ex suis conditionibus sequuntur, seu potius connexionem aut naturalem, aut moralem, qua conditiones cum ipsis connexæ sunt.

Hæc propositio ex doctrinâ datâ quest. illa 8. citatâ disput. 27. nota est. Nam, ut ibi arguebam in simili, Deus non potest non certissimè cognoscere omnem habitudinem, quam quoduis obiectum reuerâ habet ad aliud; cum non possit non cognoscere certissimè, quidquid re ipsâ verum est. Cum igitur, si reuerâ poneretur conditio naturaliter, vel moraliter, aut etiam probabiliter, vel coniecturaliter cum conditionato connexa, à parte rei daretur talis connexio, atque adeo à parte rei sit certum physicè, vel moraliter, aut probabile, vel verisimile, posita tali conditione, ponendum esse conditionatum; non potest non Deus certissimè scire, ex hypothesi eiusdem conditionis eam aliquo ex dictis modis fore cum conditionato connexam; atque adeo certum pariter, aut probabile esse, sequendum fore ex illâ conditionatum, sub eadem hypothesi. Quod non est, cognoscere Deum conditionatum ipsum ex ipsâ conditione illatiuè; sed cognoscere vera fundamenta, quibus nos ad illationem faciendam induci possumus, utpote quibus cognitio metaphysicè fallibilis non repugnat; ipse verò Deus non item, cui talis repugnat cognitio.

105 Ex quo manifestè consequitur, si Deus aliâs iudicio coniunctiuo in se ipsis non cognosceret conditionata, quibus cum conditio metaphysicè connexa non est, fore utique, ut illa nullo modo cognosceret: quia cognoscere, ea naturaliter, moraliter, aut probabiliter futura esse ex hypothesi conditionis, (vt loquuntur aliqui, etiam ex nostris), non est cognoscere conditionata ipsa, sed cognoscere veram habitudinem, quam conditio haberet ad illa ex hypothesi, quod daretur; ratione cuius habitudinis infallibile est naturaliter, aut moraliter, probabilevè, aut verisimile, tale conditionatum fore, si talis conditio poneretur. Idque, siue conditionatum aliquid determinatum sit, siue sit aliquid quavis ratione vagum. De quo latè differit Ruiz tom. de Scientiâ disput. 80. per totam.

QVAESTIO VI.

Verum Deus certò, & infallibiliter cognoscit obiecta conditionata contingentia. Et qua ratione.

Sermo est de obiectis conditionatis conditionatis 106
te contingentibus; ob idque ita habentibus esse sub hypothesi conditionis, ut sub eadem tentâ possent non habere illud; eo quod conditio cum illo connexa non est. Quoniam autem eaduplicia sunt. Alia de conditione influente in conditionatum, seu conducente ad illud, quæ propositionibus conditionatis causalibus correspondent. Alia de conditione nullatenus conducente ad conditionatum, quæ propterea respectu eius conditio disparatâ appellatur, de prioribus solum in hæc, & in sequente quaestione tractandum nobis est, tractaturi quest. 8. de posterioribus. Vnde in hac, & in sequente quaestione celebratissima illa, ac bipartita continebitur controversia, quæ multis ab hinc annis excitata est, & adhuc non est omnino sedata inter Patres Dominicanos, & Nostròs.

Cuius rei explicandæ gratiâ supponendum 107
est primò, doctrinam de Scientiâ mediâ, deque Auxilijs diuinæ gratiæ, quam mirâ Doctorum suorum consensione Societas Iesv non sine speciali Dei providentiâ ubique, & semper complexa est, quò suas altius radices figeret, acriter sepe à suis Adversarijs fuisse impetitâ, nec rarò de Pelagianismo, aut semipelagianismo notatam. A quibus tamen incurSIONIBUS semper incolumis, & prorsus illa permansit. Primùm enim dum eam Louanij docerent P. Leonardus Lessius & ceteri Nostrò anno 1586. à Michaele Baio imprimis, ab alijsque eius discipulis, atque fautoribus Louanensibus adeo crudelis contra illam persecutio commota est, ut optis fuerit ad Sedem Apostolicam litem deferre. A qua, diligenter examinatâ causâ, feliciter sedata est, præsertim tunc in Ecclesiâ Dei Sixto V. Papa: doctrinæque Iesuitarum indennis in suâ possessione permansit, prout refert ipse P. Lessius in apologetica disputatione de Gratiâ efficaci præfatione ad Lectorem, initioque capitis primi; & latius Paulus Leonardus in Responsionibus pro scientiâ mediâ 1. par. sect. 6. num. 26. & 3. par. sect. 9. per totam. Deinde circa annum 1589. cum P. Ludouicus Molina primarius tunc in Eboracensi Academia Theologiæ Professor typis pararet suam Concordiam, ubi prædictam doctrinam eximie illustrauit, ea ad Sanctæ, & generalis Inquisitionis Regni Lusitanæ Senatam semel, & iterum ante, & post sui impressionem delata est. Semelque, & iterum propterea Albericus Archidux S. R. E. Eminentissimus Cardinalis, qui Legatus à latere, & Maximi Inquisitoris muneribus in eo Regno fungebatur, librum seuerè examinandum commisit hominibus doctissimis, præsertim Dominicanæ familiæ. A quibus, & nominatim à RR. PP. Bartholomæo Ferreira Theologiæ Magistro, ac Sanctæ Inquisitionis Deputato, librorumque Censore, & Ioanne de las Cuevas eiusdem Principis Confessario cum doctrina P. Molinæ in eo suo libro contenta non solum absolutè approbata, sed etiam honorificentissimè collaudata